Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Onze referentie
8189558

Bijlage(n)
1

Datum 16 november 2026
Betreft Toezeggingen n.a.v. Wetgevingsoverleg Begrotingsonderdeel Artikel 31 Politie

Op 2 en 10 november heeft het wetgevingsoverleg voor het begrotingsonderdeel artikel 31 Politie plaatsgevonden. In deze brief ga ik in op de inbreng van de rapporteurs van de begrotingsbehandeling. Ik onderschrijf dat het inzicht in de politiebegroting moet worden versterkt en in deze brief is de route daartoe uitgewerkt. Daarnaast doe ik de toezegging gestand om uw Kamer vóór de begrotingsbehandeling van het ministerie van Justitie en Veiligheid een brief te doen toekomen over de achtergronden, het krachtenveld en de gemaakte keuzes rond artikel 31, naar aanleiding van het informatieverzoek van het lid Vermeer (BBB) en de vraag van het lid Faber (PVV).

Tot slot is een bijlage toegevoegd waarin ik de vragen beantwoord van de leden Mutluer (PRO) en Vermeer (BBB) over de capaciteit van bedrijfsartsen en de inrichting van arbozorg binnen de politie.

Inbreng rapporteurs
De rapporteurs hebben in hun rapportage helder uiteengezet wat de wensen zijn van uw Kamer inzake het begrotingsonderdeel artikel 31. De rapporteurs benoemen dat uw Kamer haar budgetrecht goed wil kunnen uitoefenen door inzicht in de besteding van het geld en wat daarmee bereikt is, zodat de Kamer op strategisch niveau kan sturen op de bestedingen van het geld, maar zonder te treden in operationele keuzes van de politie en de verantwoordelijkheden van de gezagen. De rapporteurs hebben hierbij drie handvatten beschreven, namelijk: geef de Kamer inzicht in concrete doelstellingen, geef de Kamer inzicht in activiteiten en prestaties en werk hiertoe bij wijze van oefening voor 2027 verschillende manieren uit om artikel 31 inzichtelijker in te delen en breng de voor- en nadelen van deze verschillende manieren in kaart. De rapporteurs dragen drie varianten aan voor de inhoudelijke indeling van de begroting, die ook door de Algemene Rekenkamer zijn geschetst. In de eerste optie volgt het budget de sturing: het sluit primair aan bij het bevoegd gezag of de wettelijke taak waarvoor middelen worden ingezet. In de tweede optie volgt het budget de organisatie-inrichting zoals vastgelegd in de Politiewet 2012. In de derde optie volgt het budget de inrichting van de financiële administratie, waarbij de toedeling is gebaseerd op de personele en materiële kosten.

Tijdens het debat heb ik toegezegd dat ik aan de slag ga met de handvatten die uw Kamer geboden heeft, omdat ook voor mij het budgetrecht van uw Kamer en een adequate informatievoorziening zeer belangrijke punten zijn. Dit vraagt om een zorgvuldige benadering, mede vanwege de bijzondere inrichting van het politiebestel.

Deze verschillende verantwoordelijkheden maken het vraagstuk van sturing en verantwoording complex. Dit komt doordat binnen het politiebestel het beheer landelijk belegd is, maar de taakuitvoering hoofdzakelijk onder lokaal gezag plaatsvindt. Ook is het een uitdaging om veel van het politiewerk te vertalen naar meetbare doelstellingen en resultaten. Tegelijkertijd mag dat geen belemmering vormen voor het verbeteren van de informatiepositie van uw Kamer.

In deze brief schets ik de richtinggevende kaders voor hoe ik de aanbevelingen van de rapporteurs oppak.

Allereerst, de doelstellingen en het inzicht in de daarbij behorende activiteiten en prestaties. De rapporteurs hebben aangegeven de doelstelling van het begrotingsartikel 31 Politie – *Een veilige samenleving met behulp van een goed functionerende politie* – zeer algemeen te vinden. Ik ga hier naar kijken, maar die verkenning kan ik niet alleen doen. Dit vereist nadere doordenking, verfijning en nauwe afstemming met in ieder geval de politie, gezagen en het ministerie van Financiën. Hierbij zal ik, in het licht van uw vragen, ook bezien hoe doelstellingen in vergelijkbare begrotingen zijn geformuleerd, bijvoorbeeld in die van het ministerie van Defensie. Ook zal ik de eerdere adviezen van de Algemene Rekenkamer en de Afdeling advisering van de Raad van State hierbij betrekken.

Daarnaast, wat betreft de indeling van het begrotingsartikel het volgende. In mijn brief van 28 oktober jl. heb ik aangegeven dat ik de korpschef heb gevraagd om op de grootste werksoorten (bijvoorbeeld opsporing, GGP) een nader aanvullend inzicht te geven in de Politiebegroting 2028-2032 en het Jaarverslag, zodat onderliggende kosten zichtbaar worden.[1] In het debat heb ik aangegeven open te staan voor de door uw Kamer voorgestelde oefening, dit aan de hand van de JenV begroting 2027 en de politiebegroting 2027-2031. De informatie van politie over de werksoorten is input voor de oefening met de indelingsvarianten, specifiek voor de indelingsvariant naar bevoegd gezag of wettelijke taak. Het doel van deze oefening is om inzichtelijk te maken wat de voor- en nadelen zijn van de indelingsvarianten die de rapporteurs hebben benoemd. Ook bij deze oefening zijn de kaders van het politiebestel leidend. Daarbij zal ik ook ingaan op de voor- en nadelen van een indeling in afzonderlijke begrotingsartikelen of in sub-artikelen.

Ik zie dit hele proces als een groeimodel, waarbij ik ook de uitkomsten van de externe doorlichting van de politiebegroting, naar aanleiding van de motie Michon-Derkzen, wil gebruiken.[2] Deze doorlichting, aan de hand van de handreiking controle begroting en verantwoording, heeft als doel inzicht te verkrijgen in de mate waarin het begrotingsartikel 31 inzicht geeft in de financiën van politie en in de samenhang van doelen, prestaties en middelen. De nadere uitwerking van bovengenoemde punten beschouw ik als een gezamenlijke opgave. Dit dient zorgvuldig te gebeuren en vereist goede afstemming. Ik ga direct met de politie aan de slag om nader te verdiepen wat administratief technisch mogelijk is. In het voorjaar bespreek ik de verkenning in het Landelijk Overleg Veiligheid en Politie (LOVP) met de gezagen. Gedurende het hele traject zal ik hierover in gesprek blijven met het ministerie van Financiën en de Algemene Rekenkamer. Ook heb ik in het debat aangegeven dat ik graag gezamenlijk met uw Kamer en de betrokken partners (waaronder de gezagen) het gesprek wil voeren om te bespreken waar ieders rol ligt en hoe we kunnen komen tot iets wat antwoord geeft op

[1] Kamerstukken II 2026-2027, 2026D53911
[2] Kamerstukken II, 2025-2026, 29 628, nr. 1345

alle vraagstukken. Dit gesprek voer ik graag in het eerste kwartaal van 2027 met uw Kamer. In het voorjaar zal ik uw Kamer een uitwerking van de voor- en nadelen van de drie indelingsvarianten doen toekomen. Ik zal uw Kamer begin september vóór de indiening van de ontwerpbegroting 2028 (Prinsjesdag) informeren over de verkenning met betrekking tot doelstellingen, activiteiten en prestaties en over de oefening met de indeling van het begrotingsartikel.

Krachtenveld
In reactie op de vragen van de leden Vermeer (BBB) en Faber (PVV) heb ik uw Kamer ook toegezegd u mee te nemen in het krachtenveld achter de overwegingen (in het verleden) om het begrotingsartikel 31 niet te splitsen.

Bij brief van 22 juni 2023 heeft de toenmalige minister van Justitie en Veiligheid uw Kamer geïnformeerd over de wijze waarop zij opvolging gaf aan de motie van de leden Helder en Van der Werf.[3] In deze motie wordt de regering verzocht om artikel 31 Politie van de JenV-begroting uit te splitsen in meerdere begrotingsartikelen.[4] In de hiervoor genoemde brief zijn de overwegingen opgenomen om niet over te gaan tot splitsen en zijn de ontwikkelingen die hieraan vooraf zijn gegaan en het krachtenveld geschetst.

Afwegingen
Wat betreft het krachtenveld is het zo dat de politie geen voorstander is van het splitsen van het begrotingsartikel, omdat dit ten koste gaat van de flexibiliteit van de besteding van het politiebudget waardoor de politie minder snel kan anticiperen op wijzigingen in de vraag naar politiezorg. Om diezelfde reden heeft het lokaal gezag (burgemeesters en officieren van justitie) zich bij de evaluatie van de Politiewet 2012 ook voorstander getoond van flexibele aanwending van het politiebudget.

Een belangrijk uitgangspunt in het politiebestel is dat het gezag over de politie grotendeels lokaal is verankerd bij de burgemeester en de officieren van justitie. Het overgrote deel van de financiering vindt plaats via de algemene bijdrage. Dit biedt de korpschef, binnen de door de minister gestelde kaders en gegeven de door de minister gegeven aanwijzingen, ruimte bij het opstellen van de politiebegroting, de meerjarenraming en het beheersplan. Die ruimte maakt dat de korpschef het beheer zodanig kan vormgeven dat dit het best aansluit bij de prioriteiten van de vele verschillende (lokale) gezagsdragers en de landelijke doelstellingen uit de Veiligheidsagenda.

De Afdeling advisering van de Raad van State heeft in 2019 aangegeven dat een uitsplitsing van artikel 31 uw Kamer meer inzicht en beïnvloedingsmogelijkheden kan geven.[5] De Afdeling wees tegelijkertijd op een belangrijk nadeel van meerdere zelfstandige begrotingsartikelen in de uitvoering: middelen kunnen dan minder gemakkelijk tussen artikelen worden verschoven. Voor een verschuiving tussen artikelen is in beginsel een begrotingswijziging bij suppletoire wet nodig. Dat kan de flexibiliteit beperken die van belang is om op regionaal en lokaal niveau personele en materiële middelen passend in te zetten. De Afdeling advisering noemde daarom ook een alternatief: een uitsplitsing in sub-artikelen in de toelichting. Daarmee kan de informatievoorziening worden verbeterd, terwijl de flexibiliteit van één autorisatieartikel behouden blijft.

[3] Kamerstukken II, 2022-2023, 36200 VI, nr. 140
[4] Kamerstukken II, 2022-2023, 36200 VI, nr. 52
[5] Bijlage bij Kamerstukken II 2018/2019, 29628, nr. 898

De toenmalige minister van Justitie en Veiligheid heeft in reactie op de voorlichting van de Afdeling in november 2019 besloten om niet over te gaan tot splitsing van het begrotingsartikel. Splitsing kan de flexibiliteit beperken voor het lokale gezag, waar ook de Afdeling op heeft gewezen. Splitsing staat bovendien haaks op de beweging die was ingezet naar meer lokaal maatwerk en meer ruimte voor de korpschef om beheers- en beleidsmatig sturing te geven aan de politie. De inzet was daarom gericht op stapsgewijze verbetering van de politiebegroting door meer inzicht in de bedragen per eenheid en in personele en materiële kosten.[6]

In reactie op de motie van de leden Helder en Van der Werf is ook door de toenmalige minister van Justitie en Veiligheid in juni 2023 besloten om niet over te gaan tot splitsing van het begrotingsartikel 31 Politie.

De achtergrond waarom niet is overgegaan tot splitsing van het begrotingsartikel is uiteengezet in de brief van 22 juni 2023. In die brief is aangegeven dat door het splitsen van het begrotingsartikel 31 Politie in meerdere aparte begrotingsartikelen, daarmee van de algemene bijdrage aan de politie afgestapt zou worden en de korpschef top-down financiële schotten opgelegd krijgt die alleen door wetswijzigingen (op de begrotingswet) zouden kunnen worden aangepast. Dit nog bovenop de door de minister gegeven kaders en aanwijzingen voor het opstellen van de politiebegroting/meerjarenraming en het beheersplan. Dit zou, zoals ook de Afdeling advisering destijds heeft aangegeven, een forse beperking betekenen van de flexibiliteit in de aanwending van het politiebudget en bovendien extra administratieve lasten opleveren. De politie heeft daarmee minder ruimte om bijvoorbeeld als de situatie dat vraagt vooruitlopend op de toekenning van de daarvoor bestemde middelen direct op te schalen, zoals voor bewaken en beveiligen en zeden. Ook hier is in de overwegingen om niet tot splitsing over te gaan benoemd dat de beperking van de flexibiliteit in de besteding van het politiebudget haaks staat op het beleid dat na de evaluatie van de Politiewet 2012 is ingezet en op de daaruit volgende, door een grote meerderheid van beide Kamers gedragen, wijziging van de Politiewet 2012 waarvan de laatste tranche op dat moment per 1 januari 2023 was ingegaan. Gegeven het tijdsgewricht waarin de politie staat voor nieuwe uitdagingen op verschillende terreinen (zoals bewaken en beveiligen, migratie, stikstofprotesten), werd deze flexibiliteit noodzakelijk geacht voor een effectieve taakuitvoering.

[6] Kamerstukken II 2019-2020, 31865, nr. 160

Tot slot
Tot slot wil ik benadrukken dat ik mij onverkort zal inzetten om, samen met alle betrokkenen, het inzicht in doelstellingen, activiteiten en prestaties van de politie verder te vergroten. Conform uw voorstel voer ik de oefening met drie indelingsvarianten, die ook door de Algemene Rekenkamer zijn geschetst, uit op de JenV-begroting 2027 en de politiebegroting 2027–2031. Deze oefening met de drie indelingsvarianten heeft als doel om inzichtelijk te maken wat de voor- en nadelen zijn van de indelingsvarianten. Ik informeer uw Kamer in het voorjaar over de voor- en nadelen van de indelingsvarianten en kom begin september vóór de indiening van de ontwerpbegroting 2028 (Prinsjesdag) terug op de verkenning naar doelstellingen, activiteiten en prestaties.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

D.M. van Weel